

Hanna Toiviainen, Kirsi Niinimäki ja Tuiti Paju

Työelämän tutkimuspäivät 2015

Ehdotus Työryhmään: Vihreää, vastuullista, kestäväää työtä

Digitaalinen tulostus ja kestävään työn edellytykset

DigiPrintNetwork on esimerkki projektista, jossa pk-yritysverkoston ja käyttäjälähtöisen toiminnan kehittämiseen yhdistyy konsepti-, kuluttaja- ja oppimistutkimuksen poikkitieteellinen ote. Käytännön ja tutkimuksen eli yritysten, sidosryhmien, kuluttajien/käyttäjien ja tutkijoiden vuoropuhelu on tarpeen digitaaliseen tulostukseen perustuvan suunnittelun ja tuotannon edistämiseksi tekstiili-, vaatetus- ja sisustusalailla. Hankkeessa seurataan digitaalisen tulostuksen parissa toimivien pk-yritysten verkostoa, joka yhteistoiminnallisesti suunnittelee ja toteuttaa räätälöitäviä tuote- ja palvelukonsepteja kuluttajamarkkinoille. Selvitetään, miten yritysverkosto ja kuluttajat kommunikoivat ja jakavat tietoa keskenään ja miten kuluttajien tarpeisiin voidaan vastata. Tutkitaan verkoston toimintamallien syntyä ja toiminnan johtamisen ja kehittämisen edellytyksiä. Poikkitieteellisesti DigiPrintNetwork pyrkii yhdistämään muotoilun, käyttäytymistieteet, tekstiilialan, ICT-sovellukset ja käytettävyystudkimuksen uuden liiketoimintamallin kehittämiseen.

Digitaalisuuteen ja verkostoitumiseen perustuvan liiketoimintakonseptin keskeisiä perusteluja ovat kestävä kehitys ja tuotannon paikallisuus. Tekstiili-, vaatetus- ja sisustusalan painatuksessa kestävyys tarkoittaa ennen kaikkea tuotantoketjun lyhenemistä. Tuotanto on nopeampaa, energiaa- sekä vettä kuluu vähemmän, työvoimaa ja tilaa tarvitaan murto-osa perinteiseen painotekniikkaan verrattuna. Digitaalisesti välittynyt toiminta mahdollistaa myös paikallisen ja lähituotannon, joskin tuotannon edellytykset poikkeavat teollisesta (alhaisen hintatason) sarjatuotannosta. Mutta miten kestävä kehitys ja paikallisuus toteutuvat digitaalisessa tulostuksessa ja mikä painoarvo näillä periaatteilla on verkoston toimijoiden motivoitumisessa uuden liiketoimintakonseptin kehittämiseen? Ovatko kestävyys ja kuluttaminen ylipäättään yhteen sovitettavissa? Esityksessämme pohditaan näitä kysymyksiä. Alkuvaiheessa olevan hankkeen tutkimuksesta vastaavat Aalto-yliopisto ja Helsingin yliopisto sekä käytännön toteutuksesta ja siihen liittyvästä tutkimuksesta Metropolia Ammattikorkeakoulu. Tekes-hanke toteutetaan vuosina 2015–2017.

Viitteet

Niinimäki, K. (2011). *From Disposable to Sustainable: The Complex Interplay between Design and Consumption of Textiles and Clothing*. Helsinki: Aalto University publications. Permanent link:

<https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/13770>

Paju, T. (2014). *Digitaaliseen tulostukseen erikoistuneen verkkopalvelun kehittämisprojekti*. Tekstiilitaiteen koulutusohjelman opinnäyte. Aalto-yliopisto. (Digital printing specialized web service development project. In Finnish.) Permanent link: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:aalto-201412233281>

Toiviainen, H. (2003). *Learning Across Levels: Challenges of Collaboration in a Small-Firm Network*. Helsinki: Helsinki University Press. Permanent link: <http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/kas/kasva/vk/toiviainen/learning.pdf>.

Toiviainen, H. (2007). Interorganizational learning across levels – An Object-oriented approach. *Journal of Workplace Learning* 19(4), 343-358.